Administracinė byla Nr. A[146]-351/2009
Procesinio sprendimo kategorija 16.5 (S)

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

N U T A R T I S
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2009 m. balandžio 3 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Laimučio Alechnavičiaus (kolegijos pirmininkas), Laimės Baltrūnaitės (pranešėja) ir Arūno Sutkevičiaus,
sekretoriaujant Aušrai Dzičkanecienei,
dalyvaujant pareiškėjui T. S.,
pareiškėjo atstovei Gemai Zapasnykienei,
atsakovo atstovui Rišardui Jaščaninui,
viešame teismo posėdyje apeliacine tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal atsakovo Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Vilniaus rinktinės apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2008 m. kovo 27 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo T. S. pareiškimą atsakovui Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Vilniaus rinktinei, trečiajam suinteresuotam asmeniui Valstybės sienos apsaugos tarnybai prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos dėl kompensacijos, esant sveikatos sutrikdymui dėl tarnybos, priteisimo.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

I.

Pareiškėjas T. S. skundu (b. l. 2-5) ir patikslintu skundu (b.l.97-100) kreipėsi į teismą, prašydamas:

1) skirti ekspertizę jo sveikatos sutrikdymo laipsniui nustatyti, pavedant šią ekspertizę atlikti Centrinės medicinos ekspertizės komisijai prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos;

2) panaikinti 2006 m. rugpjūčio 29 d. Valstybinės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos *(toliau – ir VSAT)* tarnybinio patikrinimo išvadą Nr. (21/20)-27-76 „Dėl T. S. susižalojimo aplinkybių kompleksinio patikrinimo metu“;

3) nustatyti priežastinį ryšį tarp jo tarnyboje atliktų pareigų ir kūno sužalojimo;

4) priteisti iš VSAT Vilniaus rinktinės kompensaciją – 22 216,68 Lt už sveikatos sutrikdymą vykdant tarnybines pareigas.

Pareiškėjas paaiškino, kad dirba VSAT Vilniaus rinktinės Mickūnų užkardos Sargybų būrio pasieniečio pareigose. Pagal 2006 m. gegužės 4 d. VSAT Vilniaus rinktinės vado įsakymą Nr. 8-189 „Dėl Vilniaus rinktinės padalinių pareigūnų profesinio pasirengimo patikrinimo“ Mickūnų užkardos pareigūnai 2006 m. gegužės 16, 23, 24 dienomis privalėjo dalyvauti profesinių žinių, fizinio ir taktinio pasirengimo patikrinime. 2006 m. gegužės 16 d. dalyvaudamas fizinio

pasirengimo patikrinime, bėgdamas 100 metrų distanciją patyrė traumą – susimušė dešinės kojos kelio sąnarį, pasitempė raiščius, nusibrozdino rankas (nedarbingumo pažymėjimas nuo 2006 m. gegužės 17 d. iki 2006 m. birželio pabaigos). VSAT Vilniaus rinktinės 2006 m. rugpjūčio 29 d. tarnybinio patikrinimo išvadoje Nr. (21/20)-27-76 „Dėl T. S. susižalojimo aplinkybių kompleksinio patikrinimo metu“ *(toliau – ir Išvada)* nurodyta, kad T. S. patirta trauma nėra susijusi su tarnybinių pareigų atlikimu ar tarnyba (nėra priežastinio ryšio), jo veiksmai įvertinti kaip jo paties didelis neatsargumas, nurodant, kad Vidaus tarnybos statuto *(toliau – Statutas)* 40 straipsnyje numatyta kompensacija jam nepriklauso. Pažymėjo, jog Išvados teiginys, kad T. S. traumą patyrė dėl neva jo paties didelio neatsargumo yra nepagrįstas ir neįrodytas.

Remdamasis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2006 m. rugsėjo 21 d. nutartimi (administracinė byla Nr. P-78/2006) pažymėjo, jog tam, kad konstatuoti buvus didelį neatsargumą, nepakanka nustatyti, kad asmuo nesilaikė paprasčiausių kiekvienam asmeniui suvokiamų atsargumo taisyklių, bet būtina, kad jis tas taisykles būtų dar ir tiesiog ignoravęs. Atkreipė dėmesį į tai, kad tarnybinis patikrinimas buvo atliktas skubotai, nenustačius visų sveikatos sutrikdymo aplinkybių.

Pažymėjo, kad profesinių žinių, fizinio ir taktinio pasirengimo patikrinimas buvo atliktas vykdant 2006 m. gegužės 4 d. pagal VSAT Vilniaus rinktinės vado įsakymą Nr. 8-189, darbo laiku, už šį laiką buvo mokamas darbo užmokestis pagal darbo laiko apskaitos žiniaraštį. Teigė minėtomis aplinkybėmis susižalojęs dėl tarnybos. Atkreipė dėmesį į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005 m. gegužės 10 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A^{15}-530/2005, kurioje išaiškintos Vidaus tarnybos statuto 40 straipsnyje įtvirtintos sąvokos „eidamas tarnybines pareigas" ir „sužalojimas dėl tarnybos". Remdamasis 1999 m. kovo 1 d. Vidaus reikalų ministro įsakymu Nr. 125 „Dėl policijos ir vidaus tarnybos pareigūnų fizinio pasirengimo gerinimo“ akcentavo, jog tinkamas fizinis pasirengimas yra būtina profesinės kvalifikacijos dalis, o nesant tinkamo fizinio pasirengimo, pareigūnas gali būti atleidžiamas iš vidaus tarnybos. Vadovaudamasis Statuto 40 straipsnio 3 dalimi nurodė, jog jam priklauso kompensacija už patirtą sveikatos sutrikdymą dėl tarnybos. Fizinio pasirengimo egzamino laikymas buvo būtinas dėl tarnybos ir vyko tarnybos metu, todėl atsakovo atsisakymas išmokėti jam priklausančią kompensaciją dėl sveikatos sutrikdymo yra neteisėtas.

Kadangi atsakovas jam neišdavė siuntimo į Centrinės medicinos ekspertizės komisiją prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos *(toliau – CMEK)* sveikatos sutrikdymo laipsniui nustatyti, pareiškėjas prašė, kad šią ekspertizę jam paskirtų teismas (ABTĮ 62 straipsnio 1 dalis), taip pat prašė priteisti iš atsakovo kompensaciją už sveikatos sutrikdymą dėl tarnybos. Pareiškėjo teigimu, jo patirta trauma vertintina kaip lengvas sveikatos sutrikdymas. Todėl remiantis Statuto 40 straipsnio 6 dalies 6 punktu jam priklauso 12 mėnesinių darbo užmokesčių dydžio kompensacija.

Atsakovas Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Vilniaus rinktinė prašė pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepimuose į T. S. skundą ir patikslintą skundą (b. l. 15-16,103-104) paaiškino, jog pagal Statuto 40 straipsnio 3 dalies nuostatų analizę, kompensacija pareigūnui turi būti mokama tik tuo atveju, kuomet pareigūnas buvo sužalotas eidamas tarnybines pareigas ar dėl tarnybos, t. y., kai nustatomas priežastinis ryšys tarp tarnybinių pareigų vykdymo arba tarnybos ir pareigūno sužalojimo. Pažymėjo, kad nagrinėjamu atveju T. S. su(si)žalojimas nėra susijęs (nėra priežastinio ryšio) su tarnybinių pareigų atlikimu ar dėl tarnybos, todėl jam negali būti išmokama Statuto 40 straipsnyje nustatyta kompensacija. Nurodė, kad tokį įvykį reikėtų vertinti kaip nelaimingą atsitikimą sporto varžybų metu, nes T. S. bėgdamas 100 metrų distanciją tiesiogiai jokių tarnybinių pareigų nevykdė, jo veiksmai nebuvo susiję su padidėjusiu pavojumi pareigūno gyvybei ar sveikatai, o su(si)žalojimas nesusijęs su specifiniais pareigūno veiklos požymiais. Pažymėjo, jog pagal teleologinį įstatymo aiškinimą Statute numatytų vidaus tarnybos pareigūnams mokamų kompensacijų paskirtis, atsižvelgiant į jų dydį (palyginus su draudimo išmokomis, jos yra keletą kartų didesnės) ir skyrimo sąlygas, yra kompensuoti galimą sveikatos ar

gyvybės praradimą atsiradusį būtent dėl tarnybos ypatumų, o ne dėl įprastų (normalių) tarnybos sąlygų, kuriomis savo pareigas atlieka visi kiti valstybės tarnautojai.

Nurodė, kad T. S. patyrė traumą nelaimingo atsitikimo metu, todėl jam priklauso ne Statuto 40 straipsnyje numatyta kompensacija, o draudimo suma pagal Asmenų draudimo valstybės lėšomis ir kompensacijų mokėjimo juos sužeidus ar jiems žuvus ryšium su tarnyba sąlygų, patvirtintų Lietuvos Respublikos vyriausybės 1991 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 530, nuostatas. Pažymėjo, jog Išvados 3 punktu T. S. buvo pasiūlyta pasinaudoti šia tvarka.

III.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2008 m. kovo 27 d. sprendimu pareiškėjo skundą patenkino iš dalies. Panaikino VSAT Vilniaus rinktinės 2006 m. rugpjūčio 29 d. tarnybinio patikrinimo išvadą Nr. (21/20)-27-76, įpareigojo VSAT Vilniaus rinktinę skirti ekspertizę T. S. sveikatos sutrikdymo laipsniui nustatyti, pavedant ją atlikti Centrinės medicinos ekspertizės komisijai. Likusioje dalyje pareiškėjo skundą atmetė.

Teismas nustatė, jog VSAT Vilniaus rinktinės vado 2006 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. 8-189 „Dėl Vilniaus rinktinės padalinių pareigūnų profesinio pasirengimo patikrinimo“ 2006 m. gegužės 16, 23, 24 d. 9.00 val. buvo paskirtas Mickūnų užkardos pareigūnų profesinio pasirengimo patikrinimas. 2006 m. gegužės 16 d. vykdant šį įsakymą T. S. pareigūnų profesinio pasirengimo patikrinimo metu bėgdamas 100 metrų distanciją patyrė traumą - sumušė dešiniojo kelio sąnarį, patempė raiščius (b. l. 27). VSAT Vilniaus rinktinės 2006 m. rugpjūčio 29 d. Tarnybinio patikrinimo išvadoje „Dėl T. S. susižalojimo aplinkybių kompleksinio patikrinimo metu“ Nr. (21/20-27-76) konstatuota, kad T. S. susižalojimas nėra susijęs su tarnybinių pareigų atlikimu ar dėl tarnybos.

Teismas nustatė, kad nagrinėjamo ginčo esmė yra ta, ar T. S. patirta trauma įvyko jam einant tarnybines pareigas arba dėl tarnybos. Pažymėjo, kad Statuto 40 straipsnis reglamentuoja kompensacijas pareigūno mirties arba sveikatos sutrikdymo atvejais. Šio straipsnio 3 dalis nustato kompensacijų dydžius pareigūnui, kuris buvo sužalotas arba susirgo sunkia liga eidamas tarnybos pareigas arba dėl tarnybos. Teismas pažymėjo, jog sąvoka „sužalotas“ apima ir nelaimingus atsitikimus.

Teismas konstatavo, jog pareiškėjo veiksmus, dalyvavimą pareigūnų profesinio pasirengimo patikrinime, nulėmė VSAT Vilniaus rinktinės vado 2006 m. gegužės 4 d. įsakymas Nr.8-189, kuriuo pareiškėjas buvo įpareigotas atlikti Vilniaus rinktinės padalinių pareigūnų profesinio pasirengimo patikrinimą. Pareiškėjas varžybose dalyvavo ne savo noru, bet vykdydamas vado įsakymą, tačiau dalyvavimas pareigūnų profesinio pasirengimo patikrinime nėra tarnybinių pareigų atlikimas. Tokie veiksmai turi būti vertinami kaip susiję su tarnyba, t.y. traktuotina, kad traumą T. S. patyrė dėl tarnybos. Įvertinęs byloje esančius įrodymus teismas priėjo išvadą, jog traumą T. S. patyrė dėl tarnybos, todėl šioje dalyje pareiškėjo skundą patenkino - Vilniaus rinktinės 2006 m. rugpjūčio 29 d. Tarnybinio patikrinimo išvadą „Dėl T. S. susižalojimo aplinkybių kompleksinio patikrinimo metu“ Nr. (21/20-27-76) panaikino.

Teismas nurodė, jog pagal Statuto 40 straipsnio 8 dalies nuostatas, pareigūno ar kursanto sveikatos sutrikdymo sunkumo laipsnį nustato Centrinė medicinos ekspertizės komisija Vyriausybės nustatyta tvarka. Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 2 d. nutarimu Nr. 1130 patvirtintų Vidaus tarnybos sistemos pareigūno ar vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigos kursanto sveikatos sutrikdymo sunkumo laipsnio nustatymo taisyklių *(toliau – ir Sveikatos sutrikdymo nustatymo taisyklės)* 4 punkte nurodyta, kad pareigūnas siunčiamas į Centrinę medicinos ekspertizės komisiją, kai vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka nustatoma, kad pareigūno sveikatos sutrikdymas susijęs su tarnybinių pareigų atlikimu ar tarnyba. Šių Taisyklių 5 punktas numato, kad pareigūną į Centrinę medicinos ekspertizės komisiją siunčia vidaus reikalų statutinė įstaiga. Kadangi Išvadoje dėl T. S. traumos buvo nustatyta, jog susižalojimas nėra susijęs su tarnybinių pareigų atlikimu ar dėl tarnybos, todėl T. S. nebuvo siunčiamas į CMEK ir jo sužalojimo sunkumo laipsnis vertintas nebuvo. Nustatęs, kad T. S. sužalojimą patyrė dėl tarnybos,

teismas įpareigojo VSAT Vilniaus rinktinę išduoti pareiškėjui siuntimą specializuotajai medicininei ekspertizei dėl sužalojimo sunkumo laipsnio nustatymo atlikti.

Kitus pareiškėjo reikalavimus teismas atmetė. Pažymėjo, jog VSAT Vilniaus rinktinės veiksmai dėl kompensacijos išmokėjimo už sveikatos sutrikdymą vykdant tarnybines pareigas galimi tik po to, kai CMEK nustatys sužalojimo sunkumo laipsnį.

III.

Atsakovas Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Vilniaus rinktinė apeliaciniu skundu (b. l. 125-126) prašo panaikinti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2008 m. kovo 27 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – pareiškėjo skundą atmesti visiškai.

Mano, kad pirmosios instancijos teismo sprendimas yra neteisėtas ir nepagrįstas, todėl naikintinas.

Apeliaciniame skunde nurodyta, jog Išvadoje buvo įvertintos visos aplinkybes, susijusios su pareiškėjo 2006 m. gegužės 16 d. susižalojimu, taip pat ir pareiškėjo neatsargumo laipsnis, pasiūlant jam nemokėti kompensacijos, numatytos Statuto 40 straipsnyje. Atsakovo nuomone, pagal Statuto 40 straipsnio 3 dalies nuostatų analizę, kompensacija pareigūnui turi būti mokama tik tuo atveju, kuomet pareigūnas buvo sužalotas eidamas tarnybines pareigas ar dėl tarnybos, tai yra, kai nustatomas priežastinis ryšys tarp tarnybinių pareigų vykdymo arba tarnybos ir pareigūno sužalojimo. Nagrinėjamu atveju T. S. su(si)žalojimas nėra susijęs (nėra priežastinio ryšio) su tarnybinių pareigų atlikimu ar dėl tarnybos, todėl jam negali būti išmokama Statuto 40 straipsnyje nustatyta kompensacija. Mano, kad nagrinėjamą įvykį reikėtų vertinti kaip nelaimingą atsitikimą sporto varžybų metu, nes T. S. bėgdamas 100 metrų distanciją tiesiogiai jokių tarnybinių pareigų nevykdė, jo veiksmai nebuvo susiję su padidėjusiu pavojumi pareigūno gyvybei ar sveikatai. T. S. traumą patyrė bėgdamas lygiu asfaltuotu keliu, todėl tokie pareiškėjo veiksmai vertintini kaip jo paties didelis neatsargumas.

Apelianto nuomone, pirmosios instancijos teismo išvada, jog T. S., dalyvaudamas pareigūnų profesinio pasirengimo patikrinime, traumą patyrė dėl tarnybos yra nepagrįsta. Teigia, kad pareigūnų dalyvavimas profesinio pasirengimo patikrinime nėra tarnybinių pareigų atlikimas. 2006 m. rugpjūčio 29 d. tarnybinio patikrinimo išvadoje Nr. (21/20)-27-76 nėra nustatytas priežastinis ryšys tarp pareigūno atliekamų pareigų ar tarnybos, taip pat šios išvados nustatyta tvarka nebuvo pripažintos neteisėtomis ar nepagrįstomis, todėl nėra jokio teisinio pagrindo T. S. siųsti į CMEK susižalojimo sunkumo laipsniui nustatyti.

Pareiškėjas T. S. atsiliepimu į apelianto apeliacinį skundą prašo pirmosios instancijos teismo 2008 m. kovo 27 d. sprendimą palikti nepakeistą, o VSAT Vilniaus rinktinės apeliacinį skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Be teiginių, nurodytų skunde ir patikslintame skunde pirmosios instancijos teismui, atkreipia dėmesį į Statuto 21 straipsnio 4 dalį, kurioje teigiama, kad pareigūnai privalo nuolat būti einamoms pareigoms būtinos parengties. Pareigūnų fizinio pasirengimo reikalavimus ir pareigūnų fizinio pasirengimo tikrinimo tvarką nustato vidaus reikalų ministras, kuris gali pareigūnams nustatyti papildomus reikalavimus, susijusius su fiziniais ir praktiniais gebėjimais eiti tam tikras pareigas tam tikruose vidaus reikalų įstaigų padaliniuose, taip pat atitikties šiems reikalavimams tikrinimo tvarką. Pažymi, kad tuo metu, kai patyrė traumą (2006 m. gegužės 16 d.), galiojo Vidaus reikalų ministro 1999 m. kovo 1 d. įsakymas Nr. 125 „Dėl policijos ir vidaus tarnybos pareigūnų fizinio pasirengimo tolesnio gerinimo". Remdamasis šio įsakymo 2.1, 2.5, 2.6, 3 punktais, Statuto 18 straipsniu teigia, kad tarp jo patirto sužalojimo ir tarnybos yra tiesioginis priežastinis ryšys.

Pabrėžia, kad jį, kaip ir kitus Mickūnų užkardos pareigūnus, Mickūnų užkardos vadas pasirašytinai supažindino su VSAT Vilniaus rinktinės vado 2006 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. 8-189 „Dėl Vilniaus rinktinės padalinių pareigūnų profesinio pasirengimo patikrinimo", taip pat įspėjo, kad visi pareigūnai privalo dalyvauti profesinio pasirengimo patikrinime. Atkreipia dėmesį

į tai, jog jo pareigybės aprašyme, patvirtintame VSAT prie LR VRM Vilniaus rinktinės vado įsakymu Nr. TE-8, buvo numatyta, kad jis privalo nuolat tobulintis kovinio ir profesinio pasirengimo srityje, gilinti žinias (17 punktas). Teigia, kad jo sveikatos sutrikdymas įvyko dėl tarnybos, kadangi kartu su kitais užkardos pareigūnais profesinio pasirengimo patikrinime dalyvavo užkardos vado nurodymu. Kartu vykdė savo pareigybės aprašyme nurodytą funkciją - nuolat tobulintis kovinio ir profesinio pasirengimo srityje.

Remdamasis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika, kurioje pateiktas Statuto 40 straipsnio 3 dalies nuostatų aiškinimas (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartys administracinėse bylose Nr. A^{11}-735/2005, Nr. A^{2}-1172/2006, A^{14}-327/2007) akcentuoja, jog profesinio pasirengimo patikrinime dalyvavo ne savo valia, o vykdė vadovybės nurodymus, todėl jo gauta trauma priskirtina sužalojimams dėl tarnybos.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a:

IV.

Apeliacinis skundas netenkinamas.

Iš bylos medžiagos matyti, kad pareiškėjas kreipėsi į teismą, prašydamas apginti jo teisę gauti Vidaus tarnybos statuto 40 straipsnio 3 dalyje numatytą kompensaciją susižalojus dėl tarnybos.

Pareiškėjas susižalojo, o atsakovas jo susižalojimo aplinkybių tyrimą atliko galiojant 2003 m. balandžio 23 d. įstatymo Nr.IX-1538 redakcijos (galiojusios iki 2006 m. lapkričio 1 d.) Vidaus tarnybos statuto 40 straipsniui, kurio 3 dalis nustatė, jog pareigūnui, kuris buvo sužalotas arba susirgo sunkia liga eidamas tarnybines pareigas arba dėl tarnybos, išmokama nuo vienų iki penkerių metų (nuo 12 iki 60 mėnesių) jo darbo užmokesčių dydžio kompensacija. Šio straipsnio 6 dalies 1-6 punktuose išvardyti atvejai, kuriuos nustačius šiame straipsnyje nustatytos kompensacijos nemokamos. Be to, Statuto 40 straipsnio 7 dalyje įtvirtinta nuostata, kad tuo atveju, jeigu pareigūnas susižalojo dėl savo paties didelio neatsargumo, atsižvelgiant į jo kaltės dydį kompensacija gali būti sumažinama arba nemokama.

Įstatymų leidėjas minėtų aplinkybių nustatymui numatė atitinkamą procedūrą. Pagal Statuto 40 straipsnio 5 dalį, ar pareigūno mirtis arba sveikatos sutrikdymas yra susijęs su tarnybinių pareigų atlikimu ar jo tarnyba, nustatoma vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka. Įgyvendinant Statuto 40 straipsnio 5 dalį 2004 m. balandžio 23 d. Vidaus reikalų ministro įsakymu Nr. 1V-138 buvo patvirtintos „Nustatymo, ar vidaus tarnybos sistemos pareigūno mirtis ar sveikatos sutrikdymas susijęs su tarnybinių pareigų atlikimu arba jo tarnyba, o vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigos kursanto - su profesiniu ar įvadiniu mokymu, taisyklės“ *(toliau – ir Įsakymu Nr. 1V-138 patvirtintos Taisyklės).* Statuto 40 straipsnio 8 dalį, ar pareigūno ar kursanto sveikatos sutrikdymo sunkumo laipsnį nustato Centrinė medicinos ekspertizės komisija Vyriausybės nustatyta tvarka.

Pagal minėtos Statuto redakcijos 40 straipsnio nuostatas, šio straipsnio 3 dalyje numatyta kompensacija dėl pareigūno sužalojimo gali būti mokama esant šioms sąlygoms: 1) Įsakymu Nr. 1V-138 patvirtintos Taisyklėse nustatyta tvarka atlikus tarnybinį patikrinimą tarnybinio patikrinimo išvadoje nustatoma, jog tarp pareigūno sužalojimo ir tarnybinių pareigų atlikimo ar tarnybos yra priežastinis ryšys; 2) tarnybinio patikrinimo metu nenustatomas nė viena iš Statuto 40 straipsnio 6 dalyje nurodytų atvejų, kuriuos nustačius kompensacija nemokama; 3) tarnybinio patikrinimo metu nenustatoma, kad pareigūnas susižalojo dėl savo paties didelio neatsargumo, arba jei toks faktas nustatomas, atsižvelgiant į pareigūno kaltę, nusprendžiama mokėti atitinkamai sumažintą kompensaciją. Tarnybinio patikrinimo metu nustačius, jog yra aptartos sąlygos skirti kompensaciją, pareigūnui turi būti išduotas siuntimas į CMEK sveikatos sužalojimo laipsniui nustatyti.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas, kuris yra statutinis valstybės pareigūnas, susižalojo vykdydamas VSAT Vilniaus rinktinės vado 2006 m. gegužės 4 d. įsakymą Nr. 8-189 „Dėl Vilniaus rinktinės padalinių pareigūnų profesinio pasirengimo patikrinimo“, kuriuo 2006 m. gegužės 16, 23, 24 d. buvo paskirtas Mickūnų užkardos pareigūnų profesinio pasirengimo patikrinimas - 2006 m. gegužės 16 d. T. S. pareigūnų profesinio pasirengimo patikrinimo metu bėgdamas 100 metrų distanciją patyrė dešinės kojos traumą - sumušė dešiniojo kelio sąnarį, patempė raiščius. Fakto, kad pareiškėjas susižalojo vykdydamas šį įsakymą atsakovas neneigia, tačiau tarnybinio patikrinimo išvadoje T. S. susižalojimą įvertino kaip nesusijusį su tarnybinių pareigų atlikimu ar dėl tarnybos. Pirmosios instancijos teismas padarė pagrįstą išvadą, kad pareiškėjo susižalojimas vykdant vado įsakymą ir dalyvaujant profesinio pasirengimo patikrinime yra susijęs su jo tarnyba. Ši pirmosios instancijos teismo išvada atitinka Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo suformuotą praktiką analogiško pobūdžio bylose. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas dėl byloje aktualios Statuto 40 straipsnio 3 dalies taikymo ne kartą yra konstatavęs, jog statutinio pareigūno susižalojimas pagal vidaus tarnybos vadovų įsakymą dalyvaujant fizinio ar kovinio pasirengimo patikrinimuose arba treniruotėse pagal patvirtintą grafiką vertinamas sužalojimu dėl tarnybos (žr. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartis: 2005 m. birželio 14 d. d. byloje Nr. A^{11}-735/2005; 2006 m. liepos 20 d. nutartis adm.byloje Nr.A^{2}-1172/2006).

Nors atsakovas tarnybinio patikrinimo išvadoje nurodė ir apeliaciniame skunde teigia, kad pareiškėjas susižalojo dėl savo didelio neatsargumo, tačiau šis argumentas nei tarnybinio patikrinimo išvadoje, nei teisme nebuvo pagrįstas ir įrodytas. Didelio neatsargumo sąvokos Statutas neapibrėžia. Didelis neatsargumas teisine prasme apibrėžiamas kaip paprasčiausių, kiekvienam asmeniui suvokiamų atsargumo taisyklių ignoravimas, kai asmuo numato ar gali numatyti savo veiksmų žalingas pasekmes, tačiau lengvabūdiškai tikisi jų išvengti. Apeliantas negalėjo pagrįsti kuo būtent pasireiškė pareiškėjo didelis neatsargumas. Į bylą nepateiktą įrodymų, kad pareiškėjas pareigūnų profesinio pasirengimo patikrinimo metu dalyvaudamas privalomoje rungtyje ir bėgdamas 100 metrų distanciją atliko kokius nors pašalinius veiksmus, ar kitaip ignoravo atsargaus elgesio dalyvaujant bėgimo rungtyje standartus. Todėl tarnybinio patikrinimo išvada, kad pareiškėjas susižalojo dėl savo didelio neatsargumo yra nepagrįsta. Tarnybinio patikrinimo metu atsakovas Statuto 40 straipsnio 6 dalies 1-6 punktuose išvardytų atvejų, kuriuos nustačius šiame straipsnyje nustatytos kompensacijos nemokamos, taip pat nenustatė.

Remdamasi išdėstytais argumentais teisėjų kolegija daro išvadą, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai panaikino tarnybinio patikrinimo išvadą ir nustatęs, jog yra pagrindas pagal siųsti pareiškėją į CMEK sveikatos sutrikdymo laipsniui nustatyti, pagrįstai įpareigojo atsakovą pasiųsti pareiškėją į CMEK sveikatos sutrikdymo laipsniui nustatyti. Pirmosios instancijos teismas taip pat teisingai nusprendė, jog pareiškėjo pasiuntimo į CMEK klausimą turi spręsti ne teismas, bet atsakovas, o klausimas dėl kompensacijos skyrimo gali būti sprendžiamas tik nustačius sužalojimo sunkumo laipsnį.

Apibendrindama išdėstytus argumentus kolegija konstatuoja, kad tenkinti atsakovo apeliacinį skundą, remiantis apeliacinio skundo argumentais, nėra pagrindo. Apeliacinis skundas atmetamas, o Vilniaus apygardos administracinio teismo 2008 m. kovo 27 d. sprendimas paliekamas nepakeistas.

Teisėjų kolegija, vadovaudamasi Administracinių bylų teisenos įstatymo 140 straipsnio 1 dalies 1 punktu,

n u t a r i a:

atsakovo Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Vilniaus rinktinės apeliacinį skundą atmesti. Vilniaus apygardos administracinio teismo 2008 m. kovo 27 d. sprendimą palikti nepakeistą.

Nutartis neskundžiama.

Teisėjai	Laimutis Alechnavičius
	Laimė Baltrūnaitė
	Arūnas Sutkevičius